

Energibrukeren 1/2011

Årsmøte for 2010 i Norske energibrukeres forening i Asker 31.mars

Som tidligere meddelt våre medlemmer så vi det holdt årsmøte for 2010 på Trekanten i Asker torsdag 31.mars kl 1400. Det er følgende dagsorden:

1. Åpning ved styrets leder Arne Kjeldsen.
2. Godkjenning av innkalling og dagsorden.
3. Valg av møteleder og to medlemmer til å undertegne protokollen
4. Årsberetning 2010
5. Regnskap 2010
6. Strategisk plan 2011-2013
7. Vedtak om: - handlingsplan, - medlemskontingent og - budsjett 2011
8. Valg.
Varamedlemmer 2011.
Valgkomite for årsmøtet 2011
9. Eventuelt. (Det kan ikke fattes vedtak under dette punktet).

Etter årsmøtet holdes et kort styremøte. Etter styremøtet er alle årsmøtedeltagere invitert til en enkel middag i Asker sentrum.

Arne Kjeldsen, leder for Norske energibrukeres forening - Energibrukerne

Rask gjennomføring av automatisk måleravlesning er viktig!

I Norge har det i mange vært arbeidet med spørsmålet om automatisk måleravlesning av elmålere hos sluttbrukerne (AMS). Norske energibrukeres forening har vært en pådriver i arbeidet.

Etter år med god fremgang stanset arbeidet opp sist høst da det var ventet at NVE ville proklamere at 2014 skulle være fristen for innføring av målere hos alle kunder. NVE kom i stedet ut med en uttalelse om at 2018 ble den endelige fristen.

12.januar i år sendte imidlertid olje- og energiminister Terje Riis-Johansen ut en pressemelding hvor NVE blir bedt om å fremskynde innføringen av AMS i Midt-Norge til 2013 hvor 80 prosent av kundene skal ha fått installert AMS. Dessuten – og det er kanskje viktigere – den endelige fristen for installasjon av automatisk måling for hele landet flyttes frem. I NVEs høringsbrev av 18.februar foreslås det nå at 80 prosent av kundene skal ha **Fortsettelse side 7**

Energibesparende belysningsystemer er nøkkelord for Glamox Luxo Lighting

Det store norske og europeiske belysningskonsernet Glamox Luxo Lighting har i noen år vært medlem av Norske energibrukeres forening. Glamox Luxo representerer en spennende del av norsk industrihistorie og har samtidig et produktspekter som er et av de mest moderne. Du finner omtale på sidene 2-4.

Fra innholdet:

Energibesparende belysninger for Glamox Luxo	2-3
Hvordan bør du tenke rundt moderne kontorlys?	4
Er det sammenheng mellom kulde og klimaendringer?	5
Statnett er enda mer bekymret for kraftsituasjonen	6
Ny stor utredning om energi- og kraftsituasjonen	7

Energibrukeren

- organ for
Norske energibrukeres forening,
Pb 355, 1372 ASKER,
post@energibrukerne.no
t 66 90 33 74

Energibrukerne - for profesjonelle energibrukere

Energibesparende belysningsystemer er nøkkelord for Glamox Luxo Lighting

Martin Rafdal - som er leder av Glamox Luxo Lighting Team for byggherrer og konsulenter forteller at deres motto i dagens markedsføring er energibesparende belysningsystemer. Ved vårt besøk på Glamox' kontor på Skøyen tar Rafdal engasjert utgangspunkt i de nye bygningsbestemmelsen i form av teknisk forskrift for 2010 (TEK10). TEK10 betyr at prosjektert energiforbruk i nye kontorbygg skal reduseres fra 165 kWh pr m² pr år i TEK07 til 150 kWh i TEK10.

Det betyr imidlertid ikke en høyere energimerkeklassifisering enn et såkalt D-bygg. For å komme ned på 150 kWhs totalforbruk pr år, er det forutsatt at 25 kWh blir anvendt til belysning.

Med moderne teknologi er det imidlertid enkelt å komme langt under et forbruk på 25 kWh og likevel oppnå en meget god belysning:

Et første viktig grep er å bruke en armatur som trenger langt mindre energi enn de tradisjonelle ved at den lyser mer og har et lavere forbruk i tenningen.

Deretter er det et stort gevinstpotensiale i form av tilstedeværelseskontroll.

Til slutt er det meget viktig å justere den elektriske belysningen i forhold til tilskuddet av dagslys.

Med disse enkle grepene er det mulig å redusere energibehovet til belysning ned til mindre enn 10 prosent i forhold til tradisjonelle løsninger. Det kan fremstå som for bra til å være tilfelle, men alle våre undersøkelser og våre egne erfaringer tilsier at dette er riktig, sier Rafdal.

I visse tilfelle kan et redusert energiforbruk til belysning medføre at behovet for oppvarming går noe opp. Men de fleste brukere vil oppfatte en moderne belysning som mer behagelig.

I moderne bygg hvor det ofte har vært kjølebehov hele året er det for øvrig viktig å merke seg at behovet for kjøling går ned. Selv med moderne kjøleutstyr er det vanlig at det kreves 3-4 ganger så mye energi å fjerne varme som den varmen som skal tas bort. I bygninger med et vanlig kjølebehov blir derfor fordelene ved en moderne energieffektiv belysning langt større enn antydnet ovenfor.

Et sentralt grep for å få en enkel og energieffektiv belysning er å ta bort de vanlige veggbryterne og erstatte dem med tilstedeværelseskontroller i belysningsutstyret. Tilstedeværelseskontroller i belysningsutstyret innebærer en ekstra kostnad på

ca 700 kroner. Det er imidlertid de samme som en kan spare ved å fjerne en veggbryter.

Regnestykkene ovenfor tar utgangspunkt i kontorbygg med tradisjonelle cellekontorer. Det er imidlertid viktig å merke seg at mange av forbedringene som beskrives også kan benyttes i kontorlandskap og i andre typer av lokaler.

- Når en skal investere i et bygg – enten det er nytt eller eksisterende – er det svært viktig å tenke belysningskvalitet og driftseffektive løsninger. Det er dårlig økonomi om en som innkjøper først og fremst fokuserer på investeringskostnadene. Beregninger for moderne kontorbygg viser at investeringsbeløpet utgjør bare 11 prosent av livstidskostnadene for et bygg. 14 prosent utgjøres av kapitalkostnadene. Drift og vedlikehold representerer 50 prosent av utgiftene og vedlikehold står for 25 prosent.

- Kjøp kvalitet og få lave kostnader! Hvis du velger gammel-dagse løsninger, får du et umoderne bygg, avslutter Martin Rafdal.

Moderne kontorbelysning kombinerer som regel flere lyskilder.

forts fra side 2

Glamox er norsk produsent og leverandør av belysning. Bedriften ble stiftet av Birger Hatlebakk (1912-1997). Hatlebakk - som var en av de store norske industrigründerne - utdannet seg til sivilingeniør ved NTH og underviste deretter en stund ved Trondheim Tekniske Skole. Samtidig med at han underviste, eksperimenterte han med produksjon av variert teknologi, herunder vindmøller, koblingsbokser for elektriske anlegg og dørvridere.

Hatlebakk etablerte sin egen bedrift i 1947. Det som skulle bli Hatlebakks viktigste teknologiske bidrag var glamoxering som han kunne presentere i 1948. Med utgangspunkt i at han klarte å rense kommersiell aluminium til en renhet på 99,9 prosent, kunne han starte med elektrokjemisk overflatebehandling av aluminium. Bedriftsnavnet Glamox er for øvrig en forkortelse av GLAtt Matt OXidised. Med basis i den elektrokjemiske overflatebehandlingen startet Hatlebakk produksjon av lysutstyr og lamper.

Glamox har i siden også vært en større leverandør av panelovner og produserte en lenger periode dumpere under navnet Moxy.

Glamox er i norsk sammenheng et relativt stort selskap. I 2005 var det ca 1000 ansatte og en omsetning på 1250 millioner kroner. Gjennom egen vekst og oppkjøp av lampeprodusenten Luxo for et par år siden har omveksten vokst betydelig de siste 5 år.

Glamox har fabrikker i Sverige, Tyskland, Estland, Kina og Canada og Norge. I Norge har man en fabrikk i Kirkenær (opprinnelig Luxo), mens den største fabrikk ligger i Molde. Glamox har en felles utviklingsavdeling for de tradisjonelle Glamox-armaturene og Luxo-lampene og produksjonen blir fordelt mellom selskapets fabrikker med basis i deres ulike fortrinn. Glamox har salgsselskaper i mange europeiske land og er representert med agenter i de øvrige Europa.

Glamox ASA hadde i 2010 en omsetning på 1,8 milliarder kroner og et overskudd på nærmere 140 millioner kroner. De viktigste eierne er i dag Arendal Fossekompagni ASA med 49,90 %, Fondsavanse med 22,97 % og Skagen Vekst med 9,01 %.

Innenfor Glamox ASA er belysning den største virksomheten og Glamox Luxo Lighting er det største selskapet. Det er delt i en fastlandsrettet og en offshorerettet virksomhet. Omsetningen i den norske delen av Glamox utgjorde i 2010 ca 400 millioner kroner. Markedsandelene variere mellom ulike segmenter, men ligger på 46-47 prosent om en ser på landbasert virksomhet under ett. Det betyr at selskapet er markedsleder innenfor profesjonell bygningsbelysning i Norge.

Kilde: Wikipedia & Glamox

Det tradisjonsrike firmaet Luxo som har den regulerbare skrivebordslamper som sitt ikon-produkt ble for et par år tilbake kjøpt opp av Glamox. Det har etter Glamox' mening vært et meget godt eksempel på en vellykket fusjon for den nye bedriften fikk et langt bredere og supplerende produktspekter og det var få eksempler på overlappende produkter.

På bildet under viser Martin Rafdal en moderne kontorbelysning som er flyttbar. Det går med andre ord an å ommøblere kontorlandskapet uten å måtte tilkalle elektriker for å flytte lamper.

Hvordan bør du tenke moderne kontorbelysning?

Glamox Luxo Lighting har laget en brosjyre som de har kalt Riktig lys på kontoret Om betydningen av gode belysningsløsninger i kontormiljøet. Selv om brosjyren er laget som markedsføring for Glamox Luxo Lighting, er det mange generelle prinsipper som omtales og vil derfor referere noen hovedpunkter.

En god kontorbelysning vil redusere risikoen for helseproblemer, øke sikkerheten og bedre produktiviteten. En god belysning bidrar til komfortable, fleksible og stimulerende omgivelser. Og den sparer energi og penger.

Individuell justerbar arbeidsplassbelysning

Ulike personer har forskjellige behov, avhengig av alder og den typen arbeid som de utfører. Moderne belysningsprodukter kan tilby individuell lysregulering, blant annet via ergonomiske bordlamper, frittstående gularmaturer og andre avanserte løsninger.

I henhold til selskapet Lyskulturs standarder skal en kontorpult ha en belysning på 500 lux på det området hvor arbeidet foregår. I området rundt kan en imidlertid redusere belysningsmengden til 200 lux uten at dette skaper noen problemer.

Det er imidlertid viktig å huske at en 60-åring ofte trenger 5-6 ganger så mye lys som en 20-åring for å se like godt.

For å få en god belysning på arbeidsplassen er en personlig skrivebordslampe et effektivt hjelpemiddel. En skrivebordslampe som er ergonomisk utformet kan gi jevnt lys over hele arbeidsområdet. Den vil også redusere risikoen for blinding og reflekser og er ikke til ubehag for arbeidskolleger. Jevn lysdistribusjon vil lette overgangen mellom lyse og mørke områder på arbeidsflaten og gir bedre komfort for øynene.

Energisparende produkter og løsninger

Ved bruk av ny teknologi som LED-moduler, T%-lysrør og elektroniske HF-forkoblinger kan en redusere elforbruket som er den største utgiftskilden knyttet til kontorbelysning. Dette vil si at moderne teknologi også er den mest lønnsomme teknologien.

Erfaringsbaserte regnestykker forteller at tradisjonelt har energikostnadene - elektrisiteten - stått for 60 prosent av kostnadene ved kontorbelysning. Innkjøp og installasjon utgjør bare 20 prosent og vedlikehold utgjør også 20 prosent.

I Glamox Luxos produkter har en vært opptatt av å kombinere effektive reflektorer og kvalitetsoptikk, energieffektive lyskilder og moderne elektroniske komponenter. Armaturene kan tilbys med sensorteknologi og moderne lysstyringssystemer noe som gjør det mulig å skal forskjellige soner og lysmiljøer på kontoret.

Tilstedeværelsessensorer slår av lyset når en forlater arbeidsplassen. Dette er spesielt effektivt i cellekontorer hvor det er dokumentert besparelser på mer enn 50 prosent. Tilstedeværelsessensorer er også et effektivt energisparetiltak i korridorer, vestibylar og andre områder som ikke er i konstant bruk.

Dagslyssensorer demper lyset når det er godt utelys, f.eks. når solen skinner. Det er viktig å legge til rette for utelyset for det er den optimale lyskilden for mennesker. Med moderne arkitektur er det som regel godt med dagslys på de fleste arbeidsplasser. En automatisk demping i forhold til lyset som kommer inn utenfra legger imidlertid mulighetene til rette for å spare penger som følge av den moderne arkitekturen.

Maksimal fleksibilitet for brukere og byggeiere

Med moderne belysningsystemer er det lett å flytte arbeidsplasser og endringer i kontorlandskapet. Dette er selvfølgelig spesielt interessant for bedrifter eller virksomheter med hyppige omorganiseringer, men på et tidspunkt skal alle lokaler endre bruk eller innredning.

De andre arealene

Korridorer

I et moderne kontorybygg er ofte 30 prosent av arealet korridorer, trappeganger, vestibylar og andre åpne rom. Disse rommene krever også smarte belysningsløsninger som tra funksjonalitet og energibruk med i kalkylene. Downlights kan være et godt valg for disse områdene.

I korridorer hvor det er lite møbler eller andre ting med særpreg er lyset spesielt viktig. Gode belysningsløsninger skal gi en følelse av rom og retning og derved hjelpe til en trygg og effektiv forflytning. Det er viktig å huske nødlis.

Møterom

I møterommene er det viktig med fleksible belysningsløsninger som kan tilpasses de ulike arbeidsoppgavene i møteromssituasjonen. Å lese og skrive dokumenter krever gode lysforhold, mens bruk av prosjektorer bør skje med dempet belysning. Whiteboard-tavler krever spesiell belysning, mens bærbare datamaskiner er sensitive i forhold til kraftig lys.

Resepsjoner

I resepsjonene ønsker en å gi besøkende et godt førsteinntrykk. Det gjelder derfor at belysningen fremstår som behagelig og imøtekommende. Her vil det ofte være riktig med en kombinasjon av generelt belysning og belysning av spesielle detaljer (aksentbelysning). Ved bruk av downlights med LED-lamper blir energiforbruket bare 20-30 prosent av alminnelige spoter. Lang levetid er også en meget attraktiv egenskap.

Er det sammenheng mellom klimaendringer og rekordkalde vintre i nord?

Det er ikke bare i Norden at vi har opplevd to kalde vintre. Det har skjedd i hele det nordlige Europa og i deler av USA og Kanada. For mange av dem som er kritiske til teorien og forskningen om at vi er inne i en periode med global oppvarming, har de kalde vintrene stått frem som eksempler på at de selv hadde rett— selv om 2009 og 2010 på global basis var rekordvarme. Men så enkelt er det åpenbart ikke! Flere gode forklaringer foreligger. En amerikansk forsker ved navn Judah Cohen fremlegger den mest spennende og komplette forklaringen.

Den nord-atlantiske oscillasjonen (NOA) har snudd fra positiv til negativ fase

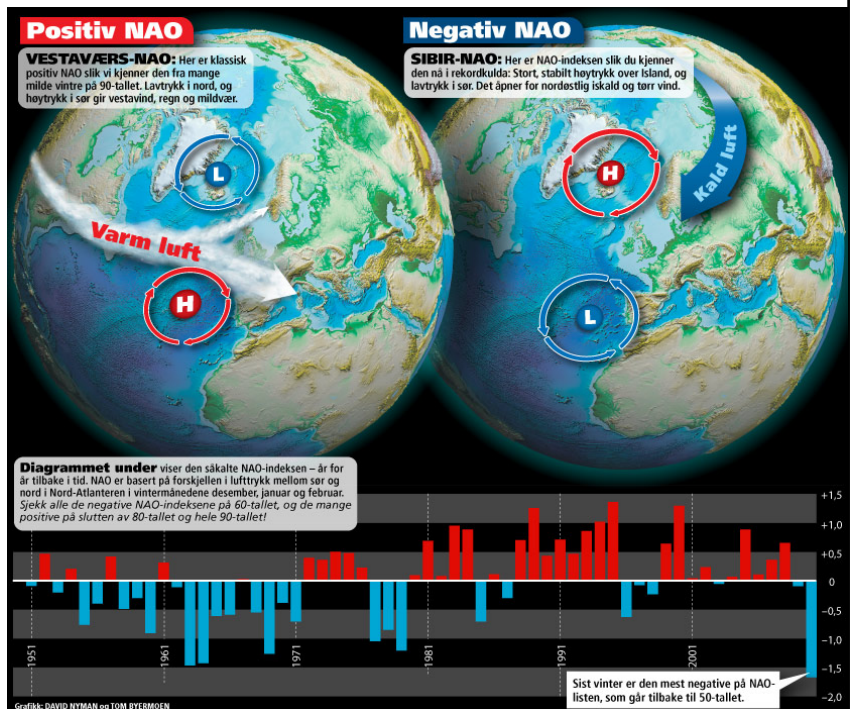
Den mest brukte teorien for å forklare at en kan ha kalde vintre i nord til tross for den pågående oppvarmingen, er at temperatursvingninger kommer naturlig selv i perioder med en underliggende oppvarming. Mer teknisk har det kalde 2010 blitt forklart med tilstanden i den nordatlantiske oscillasjonen (NOA). For at Norden og Nord-Europa skal ha en mild vinter, er vi avhengige av normale trykkforhold i Atlanteren for det er dette som gir oss de milde og fuktige vintrene som bremser nedkjølingen. Mens den normale er at det er lavtrykk i områdene rundt Island, har det i 2010 vært høytrykk her. Rundt Azorene hvor det vanligvis er høytrykk har det derimot vært lavtrykk. Dette har medført at kald vind fra øst og nord har erstattet den vanlige milde og fuktige vinden fra sør og vest. En positiv NAO har blitt erstattet av en negativ NAO. Dette har skjedd og vil også i fremtiden komme til å skje på ubestemte tidspunkt og for udefinerbare tidsperioder.

Forklaringen om utviklingen av NAO, blir på sett og vis en teori om at "det som skjer det skjer".

De to siste vinterne er et resultat av atmosfæriske endringer

Det har imidlertid også blitt fremsatt andre og langt mer vidtrekkende forklaringer for hvorfor vi har opplevd to meget kalde vintre på rad.

Astrid Rommetveit i NRK.no har funnet frem til den amerikanske forskeren Judah Cohen. Han fremsetter en meget presis og årsaksrettet teori om værforholdene på den nordlige halvkule de siste vinterne.

I et innlegg i New York Times ved siste årsskifte kan Cohen fortelle hvordan rekordkulde i nord henger sammen med rekordvarme i sør. Det er oppvarmingen av atmosfæren som overraskende nok forklarer det ekstremt kalde været.

Cohen skriver at vi må være opptatt av snøforholdene i Sibir.

- Fordi den globale tempaerturen har økt og isen i Arktis smelter, har luften blitt mer fuktig. Jevnt og trutt har snømengdene i Sibir økt. Det gjelder spesielt nord for høye fjellkjeder som Himalaya, Tien Shan og Altai.
- De høye fjellene har stor påvirkning av forholdene i atmosfæren. Jetstrømmen som er en "elv" av luft som beveger seg mellom 8 og 11 km over bakken, bølger seg rundt fjellene. Det kan sammenlignes med en elv som renner rundt en stor stein.
- Snøen reflekterer sollys og derfor blir det kaldere i Sibir. Den kalde luften forsterker effekten som fjellene har. Bølgene i jetstrømmen blir kraftigere.
- Om vinteren sender dette varm luft fra subtropiske områder mot Alaska og Grønland. Samtidig strømmer det iskald luft fra sibir mot Øst-Asia og Europa.

Denne mekanismen er grunnen til at de østlige delen av USA, Nord-Europa og Øst-Asi har opplevd ekstraordinære snømengder og kalde vintre siden

Forts side 6

Statnett er nå enda mer bekymret for kraftsituasjonen i Sør-Norge

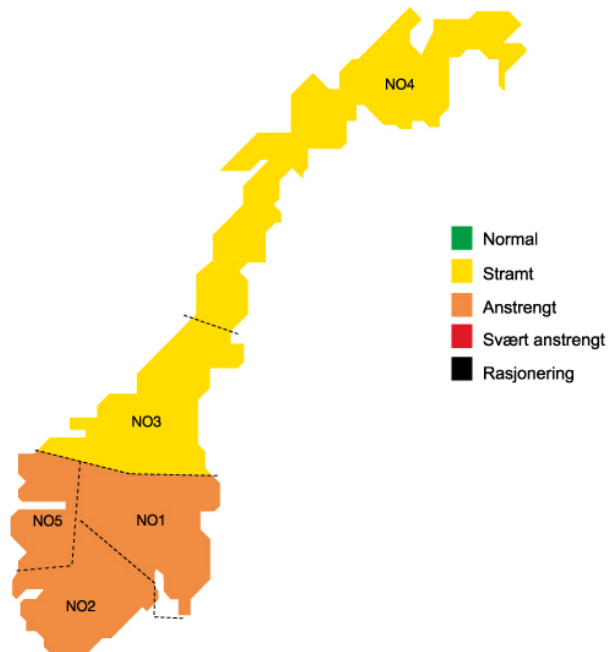
Statnett forteller i en pressemelding 16.mars at selskapet er langt mer bekymret for kraftsituasjonen nå enn tidligere i vinter og forbereder iverksettelse av ekstraordinære tiltak. Derfor endrer Statnett sin vurdering av kraftsituasjonen i hele Sør-Norge fra "stram" til "anstrengt". For Nord-Norge endrer Statnett sin vurdering fra fra "normal" til "stram", mens Midt-Norge vurderes til fortsatt til å ha en stram kraftsituasjon.

Forbereder ekstraordinære tiltak

Magasinene er tappet ned til et historisk lavt nivå, til tross for høy import av strøm fra våre naboland hittil i vinter. Statnett forbereder nå iverksettelse av ekstraordinære tiltak for å kunne håndtere kraftsystemet om utviklingen fortsetter. Aktørene i kraftmarkedet blir innkalt til møte neste uke for orientering om situasjonen.

Fyllingsgraden nede på det halve av normalen

Siden 1. november 2010 er det netto importert 6,3 TWh fram til i dag. Utvikling i februar og mars har gjort at magasinene er blitt tappet ned mer enn forventet. - Siste måling viste en gjennomsnittlig magasinfulling på 22,8 prosent. Det er 22,5 prosentpoeng lavere enn normalt. I Sør-Norge er magasinfullingen nå nede i om lag 20 prosent, sier konserndirektør Øivind Rue i Statnett.

Ny giv for energieffektivisering?

-Vi lever i en vanskelig tid for energimarked både nasjonalt, regionalt og globalt, sier energirådgiver Lars Thomas Dyrhaug i Energi & Strategi AS. For Energibrukeres medlemmer er han best kjent som foreningens mangeårige sekretær.

På det nasjonale planet er det den vanskelige hydrologiske situasjonen som bekymrer mest. Men den nasjonale situasjonen blir påvirket av den regionale. Som følge av økte bekymringer for kjernekraftverkene etter ulykken i Japan har Tyskland bestemt at de 10 eldste reaktorene deres - de som ble tatt i bruk før 1980 - skal tas ut av drift et halvt år for kritisk gjennomgang. EU har på samme måte bestemt at

alle kjernekraftverkene i regionen skal vurderes. Faktiske stanser og potensielle stanser reduserer tilgangen på rimelig kraft. Det vil føre til økte priser. Dette skyldes også økt etterspørsel etter kull og gass til kraftproduksjonen samtidig som det blir større etterspørsel etter utslippskvoter ettersom fossil kraftproduksjon har klimagassutslipp mens kjernekraftverk ikke representerer slike problemer.

- Vanskelig hydrologi og økende priser på fossil kraftproduksjon vil ventelig holde kraftprisene på et høyt nivå i lang tid fremover. I en slik situasjon bør vi igjen se på hva vi kan gjøre innenfor energieffektivisering, sier Dyrhaug. - Slike tiltak har ikke vært mer lønnsomme på lenge.

Er det sammenheng forts fra side 5

begynnelsen av dette århundre. Det er Cohens konklusjon.

Dersom Cohens teori er riktig, kan en spørre om også forklaringen om den nordatlantiske oscillasjonen kan være korrekt. Det er vel mulig at dette er snakk om to uavhengige fenomener som noen ganger forsterker hverandre og andre ganger nøytraliserer hverandre.

Judah Cohen er ekspert på sesong-varsling av været. Han er ikke overrasket over de bomvarslene (prognosefeil) som europeiske meteorologer leverte høsten 2010 da de varslet om en mild forvinter. De fleste varslene har ikke klart å forutse kalde vintre fordi havet er den viktigste pådriveren i de meteorologiske modellene som brukes. Havet har blitt varmere på tross av vintrene har blitt kaldere. De har uteglemt effekten av snøen i Sibir.

Energibrukerne—for profesjonelle energibrukere

Ny stor utredning om den norske energi- og kraftbalansen frem til 2030 og 2050

4.mars oppnevnte regjeringen et bredt sammensatt utvalg som skal se på utviklingen i kraft- og energibalansen til 2030 og 2050. Formålet med arbeidet er å skape bedre forståelse for de avveiningene vi står overfor i energipolitikken. Utvalget vil bli ledet av sjøfartsdirektør Olav Akselsen. Utvalget skal overlevere sin innstilling til Olje- og energidepartementet innen 1. mars 2012.

Utvalget skal utrede og vurdere energi- og kraftbalansen for Norge fram mot 2030 og 2050. Produksjonen av kraft, størrelsen på kraftutvekslingen med utlandet og forbruket i ulike sektorer er eksempler på sentrale størrelser i energi- og kraftbalansen. Energibalansen skal omfatte det stasjonære energiforbruket medregnet petroleumsvirksomheten og energiforbruket i transportsektoren. Regionale energi- og kraftbalanser skal vurderes for å kunne bedømme det langsiktige behovet for utbygging av nettkapasitet. Effektforkbruk og effektilgang skal tas inn i vurderingene der det er naturlig.

Vurderingene av energi- og kraftbalansen skal ta utgangspunkt i ulike framskrivinger av energit utviklingen og ressursgrunnlag.

Utvalget skal kartlegge viktige ytre forhold som vil påvirke energi- og kraftbalansen i Norge, herunder konsekvensene av klimaendringer. Med et så langt tidsperspektiv vil det også være naturlig å se på utviklingspers-

pektiver der energipolitikken ikke er bundet av dagens rammevilkår. Utvalget må gi en grundig gjennomgang av de internasjonale perspektivene og rammene for energit utviklingen. Det gjelder særlig miljø- og klimapolitikk, krav som settes til Norge gjennom EØS-avtalen, den tekniske og naturvitenskaplige kunnskapen og kunnskapen om konsekvensene av naturinngrep, blant annet naturmangfoldet, ved energianlegg.

Utvalget skal legge til grunn dagens vernepolitikk for vassdrag, herunder verneplan I-IV og senere suppleringer.

Utvalget skal gi en sammenfattet presentasjon av energit utviklingen siden 1980.

Utvalget bes videre vurdere sammenhengen mellom energit utviklingen og mulighetene for verdiskaping, sysselsetting, kompetanse- og teknologit utvikling i energisektoren, i næringslivet for øvrig, i offentlig sektor og i husholdningene.

For å legge til rette for en bred drøfting av muligheter og begrensninger i utviklingen av et bærekraftig energisystem skal utvalget utrede de energimessige konsekvensene av forslag til tiltak og virkemidler. Utvalget skal i denne forbindelse også vurdere virkningene av ulike tiltak for klima, miljø, sysselsetting og for industri og annet næringsliv.

Det skal vurderes hva som skal til for at de regionale kraftbalansene gir grunnlag for like, stabile og forutsigbare strømpriser over hele landet, herunder produksjon og linjer.

Det må legges særlig vekt på å få vurdert hva som kan gjøres for å begrense forbruket. Det vil derfor være behov for å drøfte hva energi og elektrisitet vil bli brukt til i framtiden. Det er blant annet viktig å få belyst hvordan det faktiske energi- og elektrisitetsforbruket avhenger av ulike myndighets tiltak.

Utvalget forutsettes å ha kontakt med ulike faggrupper og interessegrupper.

Leder

forts fra side 1

fått AMS innen utgangen av 2015. Resten av kundene skal ha AMS senest ett år senere. Foreningen Energibrukerne er meget glad for denne fremskyndingen! I en enkel økonomisk diskusjon har AMS primært blitt fremstilt som en praktisk forenkling for nettselskaper og energibrukere ved at registrering av målerdata blir langt enklere og uten at sluttbrukeren behøver å løfte en finger. Men det bare en liten grunn til å innføre AMS. Olje- og energiminister Terje Riis-Johansen sier i pressemelding i januar at toveiskommunikasjon mellom nettselskap og forbrukere gjennom AMS vil øke bevisstheten rundt energibruk og samtidig stimulere til mer energisparing. Det er viktige poeng. AMS vil også gjøre det mulig å lage nettleietariffer som tar hensyn til knapphet på produksjonssystemet og trengsel i nettet i høylasttimene. Dersom vi legger til effekten av nye overføringstariffer som varierer over døgnet, kan de samfunnsøkonomiske gevinstene - og gevinstene for energibrukerne - bli store. Tilpassede nettariffer og lavere laster i høylasttimene kan reduseres elektrisitetstap og investeringsbehovet i nettet. Hvis installasjon av AMS følges opp av en ombygging av

brukernes elanlegg, kan mange av dem både oppnå energieffektivisering, sikkerhet og større komfort.

AMS gir også muligheter for nye kraftkontrakter og nye kraftleverandører. Det er sannsynlig at innføringen av det felles nordiske elmarkedet vil gå raskere og bli en større suksess om flest mulig av elkundene kan avregnes med basis i timesverdier i stedet for dagens ordning med avregning på basis av det lokale elnettets justerte innmatingsprofil.

Gjennom et aktivt arbeid for å utnytte mulighetene som AMS skaper, kan vi derfor få et mer effektivt elmarked med lavere kostnader, bedre energibruk og mindre investeringsbehov. Automatisk måleravlesning vil derfor gi store muligheter for mange aktører i elmarkedet og må innføres så raskt som praktisk mulig.

Arne Kjeldsen,

Leder i Energibrukerne

Energibrukerne - for profesjonelle energibrukere

Aktuelle nyheter:

Kraftsituasjonen 16.mars

I en melding fra NVE fortelles det at fyllingsgraden i de norske kraftmagasinene løpet av forrige uke falt til 22,8 prosent. Det er 3,7 prosent under tidligere minimumsnoteringer og nå er det viktig med en rimelig tidlig smelting i høyfjellet, varmt vårvær og

Ved slutten av veka var fyllingsgraden 22,8 prosent. Det er 23,8 prosenteningar under medianen for veka, og 3,7 prosenteningar under minimumsverdien.

- Trass i lågare nedgang i magasininfyllinga har Statnett no definert kraftsituasjonen i Sør-Noreg som anstrengt. Det skuldast den rekordlåge magasininfyllinga som gjer at vi er ekstra sårbare for feil i overføringsnett. NVE følgjer situasjonen i Sør-Noreg ekstra nøye og har intensivt overvakinga av utviklinga i vassmagasina i dette området. Vi vil vere avhengig av framleis høg importkapasitet fram til vårsmeltinga byrjar, seier vassdrags- og energidirektør Agnar Aas.

Nettoimporten til Noreg auka med 75 GWh til 571 GWh i veke 10. Importen gjorde det mogleg å produsere mind-

re og dermed spare meir i dei norske vassmagasina, noko som gav lågare nedgang i magasininfyllinga.

Redusert forbruk i heile Norden som følgje av mildare vør og auka vindkraftproduksjon i Danmark var med å mogleggjere den høge nettoimporten av kraft til Noreg.

Det reduserte kraftforbruket medverka også til at kraftprisen i den nordiske engrosmarknaden gjekk ned med mellom 2 og 7 prosent. Ettersom fyllingsgrada i dei norske vassmagasina framleis er under normalen er ressursituasjonen her knappare enn i nabolanda.

Prisnedgangen i dei norske elspotområda var derfor mindre enn elles i Norden.

Innhaldet i eit av dei største vassmagasina i Nord-Noreg, Storglomvann, er grunna feil ved vasskraftverket Svartisen utilgjengeleg fram til 1. juni.

Ettersom magasinet utgjer ein stor del av den totale magasinkapasiteten i landsdelen vil NVE fram til veke 20 offentleggjere magasininnhaldet.

Forskrift om miljøvennlig utforming av energirelaterte produkter

Fra 1. mars i år er det forbudt å produsere og importere forbrukerelektronikk, IKT-utstyr, belysning og hvitevarer som ikke oppfyller minimumskrav til energieffektivitet, til EØS-markedet, kan NVE fortelle.

Den nye forskriften om miljøvennlig utforming av energirelaterte produkter (økodesignforskriften) gjør at det kan stilles krav til produkters energieffektivitet.

Regelverket som nå innføres i Norge følger av EUs økodesigndirektiv, som er innlemmet i EØS-avtalen. En rekke produkter må oppfylle nye krav til energieffektivitet for å kunne omsettes innen EU/EØS. Foreløpig er ni produktgrupper omfattet av de nye reglene.

I tiden fremover vil flere produkter omfattes av økodesign-reglene. I tillegg til kravene til energieffektivitet i energibrukende produkter, vil det etter hvert også settes krav til produkter som påvirker energibruken uten selv å bruke energi. Eksempler på slike produkter er isolasjonsmaterialer, vinduer og dusjer. Det vil også bli stilt krav til miljøforhold, som materialbruk, utslipp og liknende.

- Produktkravene retter seg i første rekke mot produsenter, importører og leverandører som ønsker å selge produkter i EØS-markedet. For forbrukerne betyr regelverket

at produktene de kjøper oppfyller minimumskrav til energieffektivitet, sier Marit L. Fossdal, avdelingsdirektør i NVE.

For å være sikker på at et produkt oppfyller kravene, kan forbrukerne se etter CE-merket. Dette merket kan bare påføres produkter som oppfyller alle krav.

Følgende produkter er foreløpig omfattet av økodesignkravene:

- elektriske og elektroniske husholdningsapparater og kontorutstyr med hensyn til energibruk i hviletilstand og avslått tilstand
- enkle digitale dekodere
- ikke-retningsbestemte husholdningslamper
- lysrør uten innebygd strømbegrenser, høyintensive utladningslamper og strømbegrenser og lysarmaturer som kan drive slike lamper
- eksterne strømkilders forbruk i ubelastet tilstand og til deres gjennomsnittlige virkningsgrad i aktiv tilstand
- elektriske motorer (virkningsdato 16. juni 2011)
- frittstående sirkulasjonspumper uten pakkboks og produktintegreerte sirkulasjonspumper uten pakkboks (virkningsdato 1. januar 2013)
- fjernsyn
- kjøleinnretninger til husholdningsbruk

Energibrukerne - for profesjonelle energibrukere